

פרשת דברים
תשפ"ה

גיליון 271

א לעבטיגער שבת

הארץ השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב יהודה צבי שפירא

מסתפקים ומרצים

פניני פרשה

"אלה הדברים" (א א)

בדברי תוכחתו של משה רבינו בכאן, אסמכתא לדברי המשנה באבות (ד י"ח): **שלא לראות את חבריך בשעת קלקלתו**. ובפירושו הרע"ב ע"כ: **כשנתקלקל בחטא לפי שהוא מתבייש מכל אדם**. וזאת אנו רואים בכאן שמה רבינו הוכיחם רק לאחר זמן ובדרך רמז, וכמו במפרשי התורה.

"אלה הדברים" (א א)

בדברי האור החיים' שמה רבינו הוכיחם ל"ז יום קודם הסתלקותו הרמוז בתיבת **'אלה'** - שהוא גימטריא ל"ז. ובספר **'תולדות האדם'** ע"פ דברי 'הזהר', שארבעים יום קודם פטירת הצדיק נשמתו עולה למעלה ופועל כל מה שצריך לכלל ישראל. ולכן משה רבינו הוכיחם דווקא **במ' יום קודם פטירתו** שאז הוא התכלל בבחינת **אין סוף**. עי"ש.

ויש לומר בדבריהם: **שר"ת וס"ת ה'דברים' הוא 'מה' בחינת ביטולו של משה לאין סוף**. ואותיות הפנימיות הם: **'דבר' מלשון מנהיג ומושל** כמו בא (סנהדרין ח). **'דבר אחד לדור'**, הרמוז על משה רבינו.

ועיון בליקוטי מוה"ר"ן (ד): עה"פ **'והאיש משה עניו מאד'** שהיה בבחינת **'אין'**, וביטול לאור אין סוף.

'אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר' (א ב)
ע"פ המובא ב'הקטורת' הם בחינת בירורים (כתבי האר"י, ליקוטי ט"ז ב, ועוד) וזהו **'אחד עשר יום מחורב'** - שבו ניתנה תורה, **ליקדש ברנע'** שמשם נשלחו המרגלים והחל הבירור של כניסתם לארץ ישראל. **ובליקוטי מוה"ר"ן** (תורה ל"ה) מחבר ענין בירור הניצוצות הקדושים שבי"א סממני הקטורת למצוות שניצטוו כניסתם לארץ ישראל, והא אחד עשר ימים אלו היו בדרך לכניסתם לארץ ישראל. ועיון בדברי האר"י (ליקוטי דברים צ"א) על הבירור של **'אחד עשר יום דרך הר שעיר'**, בסוד מלכי אדם, וי"א יריעות עינים.

"הואיל משה באר את התורה הזאת" (א ה)
בדברי רש"י: **'הואיל'** לשון **'התחיל'**. רמז על דברי תורה שיש להתחיל בה בכל פעם מחדש, וכמו בא בדבריהם (ספרי ו): **שבכל יום יהיו בעיניך כחדשים**. וכמו בא בליקוטי מוה"ר"ן (ע"ב): עה"פ **'היום אם בקולו תשמעו'**.

ואפשר להוסיף **'הואיל'** גימטריה ב"ן, וידוע ששם ב"ן מאיר בעולם העשייה, וזהו: **"הואיל משה באר את התורה"**, שהאיר לנו את התורה בעולמנו אנו, עולם העשייה.

"הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר" (א ה)
בפרש"י: **'בשבעים לשון'**. ואפ"ל ע"פ המובא ב'ליקוטי מוה"ר"ן (תורה ק"א) **שבכוה עמל התורה מכניעים רעה של הע' לשונות העכו"ם**. וזהו **'באר את התורה - בשבעים לשון'**, שנתעלה בקדושה - כל ה'שבעים לשון' ע"י התורה.

"טרחכם ומשאכם וריבכם" (א יב)
'עבירה גוררת עבירה', בראשית: **'טרחכם' - טורח המצוה' - בעשייתם בעייפות וחלישות**. לאחמ"כ

רק מי שעושה כן, יודע שאשריו בעולם הזה

וכה מסופר (בספר ממעניות הנצח): מעשה באב ובנו, צעיר בן ט"ז שנה, שבאו דין תורה לפני ה"חזון איש". האב טען, כי הבן למד דיו, והגיעה שעתו לצאת מהישיבה לשוק החיים, בשר ודגים אף הם ענין רציני - ועז חפצו, כי בנו יוכל להתפרנס בכבוד. הבן טען בבדיחות, כי לבו אינו נמשך אחר בשר ודגים, ואין חפצו אלא בתורה.

נענה ה"חזון איש" ואמר לאב: כלום למדת פעם פרקי אבות? הזכיר אתה את המשנה "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן וכו' אם אתה עושה כן אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא?" מילא, בעולם הבא אפשר להבין כי אשריך, אולם כיצד "אשריך" בעולם הזה למי שחי חיי צער? ומה טעם מדגישה המשנה "אם אתה עושה כך"? אלא הסביר לאב התמים, חז"ל באים להשמיענו דברים שבגן מבין, ואלו אתה אינך מבין אותם. רק מי שעושה כן, הוא יודע, כי אשריך גם בעולם הזה, כי אין הצער שהוא מצטער אלא צער מדומה, וכקליפת השום נחשב לעומת התענוג בעמלה של תורה....

ההסתפקות פרי המנוחה

לא זו אף זו: "שבזמן שאדם מתלמד ללכת בגדולות ונפלאות, אם יבואו עליו ימי הרעה ח"ו, שגלגל הוא שחזור בעולם, יהיה מוכרח לעשות עוול וכל מוסר רע לבקש לימודו, כמו שאמרו לגבי בן סורר ומורה (סנהדרין עב). אבל המתלמד במידת ההסתפקות ומסתפק במועט, כל ימיו טובים..." (פלא יועץ).

וכבר אמר החכם (מעלות המידות): "ההסתפקות פרי המנוחה..." ועוד זאת: "השקט וביטחה יבואו לעולם, רק כשיחדלו בני אדם לחטוף קניינים מדומים וישאפו לקניינים אמיתיים נפשיים" (מכתב מאלחיה).

ונסיים בלשון קדשו של תפילת מוהר"ן (ליקוטי נ"ד): "ותזכני ברחמיך הרבים למדת ההסתפקות, שאזכה להיות מסתפק במעט מהעולם הזה. ולא אשתמש בעסקי העולם הזה כי אם מה שמוכרח לבד בתכלית הצמצום וההסתפקות, בקדושה ובטהרה גדולה לשמך ולזכרך לבד. ואפילו כשתזכני להגדלת הדעת באמת, שאזכה להבין מכל הדברים את הרמזים דקדשה שיש בהם, אף על פי כן, לא אהיה נוטה כלל להרבות חס ושלוש בעסקי העולם הזה. רק להסתפק במועט מאד בצמצום גדול בהכרחיות לבד, ובקדושה ובטהרה גדולה לשמך לבד באמת. ועקר עסקי יהיה רק בעבודת יהוה לעסק כל ימי בתורה ותפלה ומעשים טובים".

שירת הפרשה

מִשֶּׁה רָבֵנוּ מִרְמֵז עַל חֵטֵא הַעֲגֵל בְּתוֹכָהּ
מֵרֵב הַטּוֹבָה לְפָדוֹ בְּחֻמְרוֹהָ.

מִדַּת הַהִסְתַּפְּקוּת הַכִּרְחִי בְּזֶה הָעוֹלָם
לְעֵבֶר אֶת הָעוֹלָם בְּשִׁמְחָה וּבְשָׁלוֹם.

צָדִיק אֵכֵל לְשֹׁבַע נִפְשׁוֹ-מִסְתַּפֵּק בְּסֻעֻדָּה הַדִּלָּה
וְאֵלּוֹ בֶּטֶן רִשְׁעִים תִּחְסֹר-לֹא יוֹדֵעַ שְׂבָעָה.

נִתְנַתַּק מִהַבְּלִי הָעוֹלָם וְנִדְבַק לְמִרּוֹם
גַּם פֶּת חֲרָבָה וּמִים בְּמִשְׁוֹרָה יַחֲיוּ אֶת הָעָם.

השבוע בפרשתנו, אנו מוצאים בדברי תוכחתו של משה רבינו לעם ישראל את התיבות "ודי זהב".

בדברי המדרש (ילקוט שמעוני) אנו מוצאים את הדברים הללו: **דבי רבי ינאי אמרו: כך אמר משה לפני הקב"ה: בשביל כסף וזהב שהשפעת להם לישראל עד שאמרו די, גרם להם לעשות את העגל**. משל אומרים: אין ארי נוחם מתוך קופה של תבן, אלא מתוך קופה של בשר... אמר רבי הושעיא: **משל לאדם שהיתה לו פרה כחושה ובעלת איברים, והאכילה כרשניים (קטניות) והיתה מבעטת בו**. אמר לה: **מי גרם לך שאת מבעטת בי? אלא כרשניים שהאכלתיך!** אמר רבי חייה בר אבא: **משל לאדם שהיה לו בן אחד. רחצו וסכו, והאכילו והשקו והלבישו וכסהו ותלה לו כיס בצוארו והושיבו בפתחו של (עבירה)... ומה יעשה אותו הבן שלא יחטא? ומי גרם לו זה, אלא הכיס שתלה בצוארו...**

וידועים הם דברי התוספות שכתבו (כתובות דף קד עמוד א) בשם המדרש: **עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו, היינו שלא לתור אחר מעדנים שלא ראה כלל, שזה כבר בגדר תענוג ולא מניעת סיגוף**.

וכבר נאמר במסכת אבות (פרק ו' משנה ו) שהתורה נקנית במיעוט תענוג.

הכרחיות של מידת ההסתפקות

בליקוטי מוהר"ן (תורה נ"ד) כותב על מידת ההסתפקות, כותב: **"כי צריך האדם שיהיה לו הסתפקות, להסתפק מזה העולם רק במה שצריך לו בהכרחיות בזה העולם"**. ומבאר שם דבריו בעומק ושושן הדברים.

ובהמשך דבריו שם שגם מי שמבין הרמזים שיש בעסקי חול - הוא צריך שיהיה לו מידת הסתפקות, "להסתפק מזה העולם בהכרחיות לבד. וההסתפקות הוא בחינת עוטה אור כשלמה, הינו בחינת אור מלא. כי הרשעים שאין להם הסתפקות, בבחינת (משלי י"ג) **"יובטן רשעים תחסר"**, אצלם מארת חסר. בבחינת (שם ג) **"מארת ה' בבית רשע"**. אבל בצדיקים שיש להם ההסתפקות, בבחינת: **"צדיק אוכל ושובע נפשו"** (שם י"ג), אצלם הוא אור מלא. בבחינת (בראשית א) **"וירא אלקים את האור כי טוב"**, אין טוב אלא צדיק, שנאמר (ישעיה ג) **"אמר צדיק כי טוב"** (יומא ל"ח:).

כל מי שיש לו אמונה יש בו מידת ההסתפקות

והא לך דבריו המחזקים והמעוררים של מוהר"ן בליקוטי הלכות (פריה ורביה ואישות ג: לד) **"...כי אנשי ישראל הפשוטים, אפילו אותן שרודפין אחר משא ומתן ולהוטים אחר העושר ולא שברו תאוות עולם הזה והבליו, אף-על-פי-כן מאחר שיש להם אמונה על כל פנים, ומתנהגים בדרכי אבותינו אשר מעולם, ואינם הולכים בדרכי מלבושיהם ובמנהגיהם ואינם מתככים בניהם בלמוד ספריהם ולשונותם וכו', אלו האנשים אף-על-פי שגם הם יש להם הרבה דאגות מריבוי הצטרפות שלהם מחמת שאין להם מדת ההסתפקות כראוי, אף-על-פי-כן יש להם חיות ושמחה קצת בשברות וימים טובים וכיוצא בזה, ומקוים לה' שייטיב עמהם להבא וחושבים על אחריתם קצת, ומתנחמים במה שנותנים את בניהם לתלמוד תורה, ומשתדלים שילכו בניהם בדרך הישר, בדרך התורה, בדרך אבותינו מעולם,**

מכל שכן היראים והכשרים המסתפקים במועט כדי חיוני בצמצום, מכל שכן וכל שכן הצדיקים אמתיים אשר פנו ערפם לגמרי מתאוות עולם הזה והבליו ומקשרים עצמם על ימי חייהם לחי החיים, הם זוכים לעיקר החיים באמת, חיים אמתיים שאין בהם שום חסרון..."

המשיך פניני פרישה

סיפורים מאירים

סיפורי פרישה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו זי"ע

"אנשים חכמים נבונים ויודעים" (דברים א' י"ג)

עבודת השם של החסיד רבי שמשון בארסקי זצ"ל !

מגדולי אנשי המעלה והמשפיעים באומאן וב'פולין' היה החסיד המרומם רבי שמשון בארסקי, נין ונכד לרבינו הקדוש מוהר"ן זי"ע.

וכה מתאר ומספר בנו רבי נתן בארסקי זצ"ל במכתב הספד על אביו:

"הלוא עיני ראו שהיו כמה שנים, שבזמן החורף, בימים שהיה הקור גדול עד למאוד ולא היו איזה פרוטות לקנות עצים להחם הבית עד שעה עשר בערב. ובשעה עשר כשזכה להשיג לפי נס איזה פרוטות, אמר לי:

'נתן בא ונצא יחדיו לחפש חבילת קש לחמם את התנור', ולא נראה בפניו הקדושות כחוט השערה מרה שחורה, חס ושלום.

וקיבלתי את חבילת הקש על כתפי והבאתי לבתינו, ובזריזות גדולה חיממתי את הבית, בשביל לקיים מצוות כיבוד אב ואם.

ותיכף כשהחם, קיבל לידו את הספר 'שערי ציון' והתחיל לערוך 'תיקון חצות' לילה - בבכיות כאלו, בתמימות גדולה כזו ובהתעוררות דקדושה כזו, בישוב הדעת גדול כזה, ובדרך צמצום נפלא עד שהיה אפשר להתבטל על ידי זה מכל התאוות והמידות רעות הנמשכים משני היסודות דומם צומח כמבואר ב'ליקוטי מוהר"ן'. ואחר כך התחיל לעסוק בשיעורים שהיה לו בקביעות: תנ"ך, מדרש, זוהר הקדוש, שולחן ערוך, וכל ספרי רבינו זצ"ל...

ומוסיף לספר בנו רבי נתן: "ואיזה שעות קודם אור היום, דפקו החברים על פתחו שילמד אתם הדרכים והעצות מרבינו זצ"ל, וגם לטכס עצות עמו איך להתנהג כל היום בענייני משא ומתן וכדומה, ובשמחה גדולה פתח להם את הדלת והשיב לכל אחד בדבריו הנאמנים המלאים חן אמת ואמונה טהורה, להבינם לעובדא ולמעשה דעת רבינו זצ"ל, בישוב הדעת גדול ובדרך צמצום נפלא, באמונת השגחה פרטית, ובעניין 'כל מאורעותי נל לטובתו'..."

וכל זה אני מצייר לפניכם חלק אחת מאלף ממה שאני זוכר קצת עד שנת תרע"ה, עת היותי בבית קדשו שם באומאן. ומאז ועד היום, אין לי דיבורים לצייר לפניכם מדרגותיו כלל. אך מכותלי מכתביו שזכיתי להשיג כל השנים האלו נראה, כי בכל יום ויום היה מוסיף קדושה ודעת והלך מדרגא לדרגא עד להפליא..."

"ויברך אתכם כאשר דיבר לכם" (דברים א' י"א)

אולם, כשאנו מבטיחים - הדבר מתקיים !

היה לו לרבי נפתלי, תלמידו של רבינו מנחם מיוחד לתפלה באומאן. בין מתפללי המנין היה רבי חיים כהן שהיה מהמתפללים הקבועים במנין זה.

אירע פעם שהיה חסר להם 'למנין' עשירי, והיות שהיה לרבי חיים חבר אחד שהיה 'לוי' הפציר בו שיבוא להתפלל בקביעות אצל רבי נפתלי וישלים את המנין.

אך לוי זה התנה את בואו בבקשה: 'היות שאין לי בנים אם יבטיח לי רבי נפתלי, שאזכה לבנים, אבוא להתפלל אצלו'.

כמובן שרבי חיים העביר בקשה זו לרבי נפתלי.

כשמוע זאת רבי נפתלי, נענה ואמר: "שיבוא שיבוא", ואכן הצטרף עמו למנין.

כעבור תקופת זמן ועדיין לא נפקד, בא מתפלל זה לרבי חיים בטרוניה על כך שעדיין לא נפקד - בככותו של רבי נפתלי.

וכשרבי חיים שטח את טענתו לרבי נפתלי, נענה ואמר לו: "אנו יש לנו קבלה מרבינו לסגור את הפה, אולם כשאנו כבר פעם מבטיחים, הרי הדבר מתקיים". "מרי האבן א קבלה פון רעבן צו האלקן דאס מויל פארמאקט, אָבער אז מיר זאגן אַמאָהל ווערט דאָס מקיים.

וכברכתו של צדיק, כן היה, שנפקד ונולדו לו בנים, וזרע של קיימא.

"אשר ישמעון שמעך" (ב' כ"ה)

כשאנשי אבי מברכים שומעים אותם היטב !

היה זה פעם שהצדקנית מרת 'אדל' בת רבינו, ערכה סעודה בביתה, כשתלמידי רבינו ישבו בחדר הגדול, והנשים בחדר השני.

כשהתאחד הזמן, סברו הנשים שכבר ברכו 'ברכת המזון'.

הגיבה הצדקנית אדל באמירתה: "עוד לא ברכו, כי כשאנשי אבי מברכים - שומעים אותם היטב..."

מן המצר ההא ילשקי המדרים | בכי של תקנה

ילדים קרים ! נמצאים אנו שוב ב'תשעה באב', יום שעם ישראל, מקוננים, בוכים ומתאבלים על חרבן בית המקדש, ועל הגלות הארוך והקשה שאנו שרויים בו.

חכמינו אומרים: ש'גזרה על המת שישתכח מן הלב', כי בכדי שנוכל להמשיך את החיים - אחר אסון קשה שאדם קרוב אלינו נפטר חס ושלום, קבע הקדוש ברוך הוא, שזה ישתכח מהלב, וכמו שרבינו כתב ב'שיחות הר"ן' לנו חכמינו: פעם אחת עלו החכמים לירושלים. הגיעו להר הצופים וקראו את בגדיהם למראה החרבן. הגיעו להר הבית וראו שועל אחד יוצא מבית קדשי הקדשים. התחילו החכמים לבכות, ולעמתם - ר' עקיבא משחק. אמרו לו: עקיבא, אנו בוכים ואתה משחק? אמר להם: אתם למה בוכים?

אמרו לו: מקום זה קדוש שכתוב בו "והיזר הקרב יומת" - שיועל יוצא מתוכו? ועליו התקנים הפסוק: "על הר ציון ששמש שועלים הלכו בו". והיאך לא נבכה?! אמר להם: דוקא לכן אני משחק! אם התקנים נבואת הפרענות שירושלים תהיה לה שוממה עד ששועלים ילכו בה, לבטח התקנים גם נבואת הנחמה שגבא הנביא זכריה: "פה אמר ה' צבאות, עד ישובו זקנים ונקנות ברחבות ירושלם, ואיש משענתו בידו מרב ימים, ורחבות העיר ימלאו ילדים וילדות משחקים ברחבתיה". אמרו חכמים לרבי עקיבא: עקיבא נחמתינו! כי רבי עקיבא ראה גם את הנחמה והתקנה.

ויהי רצון שזנקה להתנחם ברגלי מבשר, בביאת המשיח במהרה!

משאכס' - משא העוונות, וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (ז ב) על עול משא העבירות של בני ישראל. ולבסוף: **'ורביכם' - הוא השטן** והוא המקטרג (בבא בתרא ט"ז): - שרב את ריבו בקטרונו על העבירות.

"אחינו המסו את לבבנו" (א כ"ח)

חלישות הדעת הבאה דווקא מאחינו, מחברים שהשפעתם רבה, וכמובא ברמב"ם שיש להתרחק מחברים רעים, והשפעתם על האדם.

וב'שיחות הר"ן' (פ): בני אדם יש להם כוח למנוע ולהסית את האדם יותר מן היצר הרע. כי היצר הרע אין לו יכולת רק כפי כוחו כפי בחינת היצר הרע מאיזה העולם שהוא. אבל האדם הוא כלליות, שכלול מכל העולמות. וזהו: **'אחינו - המסו את לבבנו'**, שהמסו את לבבנו - בא מאחינו, מחברים, מבני אדם.

"ה' אלוקיכם ההולך לפניכם הוא ילחם לכם" (א ל)

בדברי ה'שולחן ערוך' (סימן א א) **'שויות ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים'**, ובדברי המשנה ברורה בשם האר"י: **שיציר תמיד שם הוי"ה לנגד עיניו, וזה תועלת גדולה לעניין יראה.** וזהו: **'הוי"ה אלוקיכם ההולך לפניכם'** שיציר שם הוי"ה - לפנינו, נגד עיניו, ובכך - **'הוא ילחם לכם'** שזוכים ליראת ה' ולהתגברות על היצר. כמובא שם.

"אעברה בארץ בדרך בדרך אלך" (ב כ"ז)

ב' פעמים: 'ידרך', ע"פ המובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ו) עה"פ: 'הנותן בים דרך' בעניין הבקיות ברצוא ושוב, שיש לעבוד את השי"ת בעת עליה ובעת ירידה, דבעת עליה ישנו לדעת: 'אם אסק שמים - שם אתה', שעדיין השי"ת - שם, רחוק מעמנו. ובעת ירידה ישנו לדעת: 'ואציעה שאול הנד', שהשי"ת נמצא עמך.

וזהו **'אעברה בארץ' - כ'שעוברים בארצות'** זה העולם, יש לדעת שישנו **ב' בחינות דרך**, לעת עליה ולעת ירידה, ותמיד להתחזק בה', וזהו ב' פעמים **'דרך'**. ואפשר להוסיף; שחר"ת של **'אעברה'** הוא: א' בתחילתו של הפסוק: **'אם אסק שמים שם אתה' - עת עליה**, והס"ת הוא באות ה', ע"ד הסיפא של הפסוק: **'ואציעה שאול הנד'**, שהקב"ה נמצא עמך גם **בעת ירידה**, שזהו ה'נד'. והתיבות האמצעיות הם **'עבר'** שעל האדם לעבור בכל אלו הדרכים ולהתחזק בדרכי עבודתו ב"ה.

"אחל תת פחדך ויראתך על פני העמים... אשר ישמעו שמעך ורגזו וחלו מפניך" (ב כ"ה)

'ת'ת' במילואם: **ת"י, תי"ו**. בגמיטריא: **'שמונה מאות שלושים ושנים' כנגד מספר שנים של קיום ב' בתי מקדשות**. - ארבעה מאות ועשרים - **בית ראשון**. ארבעה מאות ועשר - **בית שני**. ועוד ב' הרומז על ב' בתי מקדשות, שהיה אז יראת עם ישראל על כל העמים, וזהו: **'אחל תת'**, הרמוז כאן ב' בתי מקדשות, ובהמשכו של כתוב: **'פחדך ויראתך על כל העמים... אשר ישמעו שמעך ורגזו וחלו מפניך'**, וככתוב (איכה ד י"ב): **'לא האמינו מלכי ארץ וכל יושבי תבל כי יבא צר ואויב בשערי ירושלים'**. ובמדרשי חז"ל, על יראת העמים בזמן שבת המקדש היה קיים.

"ונלכד את כל עריו בעת ההיא" (ב ד)

עריו' גמיטריא ו"פ - **'פ"ר דינים'**. **'בעת ההיא'** שנמתקים ע"י זמן של **'עת רצון'** שהוא **'חצות לילה'** כמובא בדבי הזהר הק'. ואפשר להוסיף; **'בעת'** גימטריא: **'חצות לילה'**, שאז נמתקים הדינים, וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (קמ"ט): **שחצות הלילה מסוגל כמו פדיון**. וזהו: **'ונלכד את כל עריו'** שנמתקים ונלכדים הפ"ר דינים, ע"י **'בעת ההיא'** - חצות הלילה. ויעוין **בשער המצוות** (חוקת) שבבית המקדש נמתקו פ"ר הדינים ע"י הפרה אדומה. ענין המתקת פ"ר דינים ע"י בית המקדש - תיקון חצות - כדברינו.

זוית ראיה <<

נאגור ונפקיד תורה, תפילה ומעשים טובים שיהיה לנו לעזר ולמגן בעת הצורך!